

17.3.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Hernesaaren asemakaavan muutoksen kaavaehdotuksesta

HEL 2022-011472 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Hernesaaren asemakaavan nro. 12864 kaavaehdotuksesta. Asemakaavoituspalvelu on muuttanut kaavaehdotusta (päivitetty 17.2.2025) muistutusten, lausuntojen ja jatko-suunnittelun johdosta ja asettanut kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Hernesaarta, Eiran eteläosaa ja vesialuetta. Alueen asemakaavoitusta ohjaa vuonna 2019 voimaan tullut Hernesaaren osayleiskaava. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa asumisen, työpaikkojen, satama- ja puistoalueiden sijoittaminen alueelle. Aluetta suunnitellaan noin 7600 asukkaalle ja 3000 työpaikalle. Hernesaaren itärantaan suunnitellaan Merisataman jatkeeksi rantapuistoa, jossa on uimaranta, lähiliikuntapalveluita sekä vesiturheilukeskus. Alueelle suunnitellaan myös vierasvenesatamaa.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1961–2001), joissa alue on merkitty pääosin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi sekä satama-, rautatie-, katu- ja puistoalueiksi. Hernesaaren osayleiskaavassa (tullut voimaan 18.4.2019) alue on pääosin kerrostalovaltaista asuinalueita, palvelujen ja hallinnon sekä työpaikkojen aluetta, satama-, venesatama- ja vesialuetta ja puistoa. Helsingin yleiskaavan 2016 (tullut voimaan 5.12.2018) mukaan alue on kantakaupunki (C2), virkistys- ja viheraluetta ja vesialuetta. Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen ja kaavoitustyö on käynnistetty Helsingin kaupungin aloitteesta.

Asuinkerrostalojen korttelialueet koostuvat kaavaselostuksen mukaan pääosin 6–8-kerrosta korkeista asuinkerrostaloista. Kaupunkikuvallisesti uuden kaupunginosan asuntoalue jakaantuu viiteen osaluueeseen. Puistoalueen mutkitteluva pääraitti rajautuu kuusi kerrosta korkeiden asuinkerrostaloalueiden etupihvyöhykkeisiin, istutusalueisiin ja ravintoloiden ja kahviloiden terassivyöhykkeisiin. Korttelialueiden väliin on sijoitettu pienimittakaavaisia puistikoita ja aukioita, joiden varrella kerrosluku vaihtelee neljän ja seitsemän kerroksen välillä. Asuinkerrostaloaluetta lävistää pohjoiseteläsuunnassa kulkeva pihakatuosuukien ja aukoiden sarja, jota elävöittävät huoneistokohtaiset sisäänkäyn-

17.3.2025

tipihat sekä kahden alimman kerroksen sisäänvedetyt julkisivut. Laivakadun varrella on sallittu erkkereitä ja viherhuoneita kerrosalan lisäksi ja kahdeksan kerrosta korkeiden asuinkorteleiden räystääslinja on pääosin madallettu kuudennen kerroksen korkeudelle. Kaupalliset palvelut keskittyvät alueen pohjoisosaan, jonne sijoittuvat 12–16 kerrosta korkeat asuinkerrostalot.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on antanut lausunnon Hernesaaren asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 16.2.2018, Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksesta 29.4.2019, Hernesaaren osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksesta 18.12.2023 sekä asemakaavan muutoksen ehdotuksesta 3.9.2024.

Hernesaari sijoittuu osaksi merellisen Helsingin silhuettia ja kaava-alueen lähelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) sekä maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä. Alue kuuluu myös Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen. Kaavaratkaisu ohjaa Hernesaaren rantapuistoa topografialtaan nykyistä vaihtelevammaksi. Rantapuisto muodostaa istutuksineen maisemallisesti välittävän vyöhykkeen korttelirakenteen ja meren väliseen kaupunkijulkisivuun. Rantapuistosta säilytetään alueelle tyypillinen merellisyys ja merinäkyvät. Eiran huvilakaupunginosan edustalle on kaavassa merkitty näkemäalue (nä-merkintä), joka osoittaa merelle avautuvaan asemakaavahistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävään puistoakselin maisemallisesti liittyvän ohjeellisen alueen osan, joka on suunniteltava ja hoidettava yleisilmeeltään puistomaisena ja pääosin avoimena. Ursininkallion avokallioalueita koskeva voimassa oleva asemakaavamerkintä ja määräykset on säilytetty sisällöltään nykyisen kaltaisena.

Kaavaratkaisun mukaan Fordin tehdastalo, Munkkisaaren teollisuustalo, Valtion viljavarasto, Cafe Birgitta, Cafe Carusel ja saunarakennus Löyly säilyvät alueella ja muut rakennukset puretaan. Kaavaratkaisun mukaan Fordin talon tehdasrakennus on merkitty kaavaan sr-2 suojelumerkinnällä sen arkkitehtonisten, kaupunkikuvallisten ja historiallisten arvojen perusteella. Lisäksi rakennuksen käytöstä kulttuurirakennuksena on laadittu selvitys. Yleinen saunarakennus Löyly suojellaan kaavassa sr-1 suojelumerkinnällä. Suojelumääräystä on perusteltu kohteen arkkitehtonisilla ja kaupunkikuvallisilla arvoilla. Kaavaratkaisun mukaan myös kulttuurihistoriallisesti arvokas Valtion viljavarasto suojellaan merkinnällä sr-3.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

17.3.2025

Kaavaselostuksessa todetaan virheellisesti luvussa Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja siluettiin sekä kulttuuriperintöön, että Valtion viljavarastolle ei ole merkitty suojelumerkintää. Museo esittää, että kaavaselostusta korjataan tämän osalta.

Kaupunginmuseo pitää esitettyjä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä perusteltuina eikä museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö